

ผลของโปรแกรมการปรับเปลี่ยนความเชื่อต่อความเชื่อของสตรีและสามีและความตั้งใจ
การไปรับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกของสตรี

จันทร์นิภา เกตรา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

สิงหาคม 2551

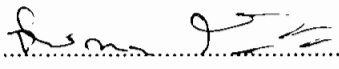
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

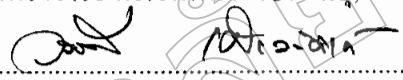
การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา
จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ประจำภาคปลาย ปีการศึกษา 2550

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ จันทรีนิภา เกตรา ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว ของมหาวิทยาลัย
บูรพา

อาจารย์ควบคุมวิทยานิพนธ์

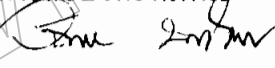
..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.จันทนา วัชรสินธุ์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ เตียวอิสระ)

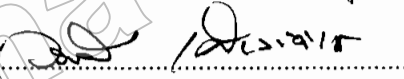
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

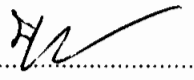
(ดร.วิวัฒนา บรรเท็งสุข)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จันทนา วัชรสินธุ์)

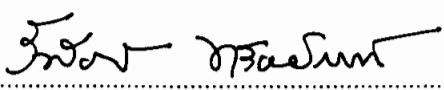
..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ เตียวอิสระ)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นุจรี ไชยมงคล)

คณะพยาบาลศาสตรบัณฑิตได้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว ของมหาวิทยาลัย
บูรพา

..... คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชนิกรรณ์ ทรัพย์กรานนท์)

วันที่ 18 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2551

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความกรุณาให้คำปรึกษา การแนะนำแนวทางที่ถูกต้องและการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา วัชรสินธุ์ ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ์ เดียววิเศษ กรรมการที่กรุณาให้คำปรึกษาตลอดระยะเวลาในการดำเนินการและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ในสาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว ตลอดจนคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยบูรพาทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากในการศึกษาและการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน จากสถาบันต่าง ๆ ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงพยาบาลวังน้ำเย็น อ.วังน้ำเย็น จ.สระแก้ว อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน ต.วังน้ำเย็น อ.วังน้ำเย็น จ.สระแก้ว และเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ที่ได้อำนวยความสะดวกเป็นอย่างดี ในการรวบรวมข้อมูลและทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และสิ่งสำคัญที่สุด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณกลุ่มตัวอย่างสตรีและสามีทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ สามีและลูก ๆ ที่คอยห่วงใยเป็นกำลังใจที่ดีและให้ความช่วยเหลือมาโดยตลอด ขอขอบคุณเพื่อนร่วมหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตและเพื่อนร่วมงานทุกท่าน ที่มีส่วนช่วยเหลือ เอื้ออาทร และให้กำลังใจด้วยดีตลอดการศึกษา ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพาที่ได้ให้การสนับสนุนเงินทุนเพื่อการวิจัยครั้งนี้

จันทร์นิภา เกตรา

48921499: สาขาวิชา: การพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว; พย.ม. (การพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว)
 คำสำคัญ: ความเชื่อการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก/ ความตั้งใจไปรับการตรวจคัดกรองมะเร็ง
 ปากมดลูก/ โปรแกรมการปรับเปลี่ยนความเชื่อ/ สตรี

จันทร์นิภา เกตรา : ผลของโปรแกรมการปรับเปลี่ยนความเชื่อต่อความเชื่อของสตรีและสามี
 และความตั้งใจการไปรับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกของสตรี (EFFECTS OF CHANGING
 BELIEF PROGRAM ON WOMAN'S AND HUSBAND'S BELIEF AND INTENTION OF
 HAVING CERVICAL CANCER SCREENING AMONG WOMEN) อาจารย์ผู้ควบคุม
 วิทยานิพนธ์ : จินตนา วัชรสินธุ์, Ph.D., วรณี เดียวิศรศ., Ph.D., 105 หน้า. ปี พ.ศ. 2551.

การศึกษากึ่งทดลองนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของ โปรแกรมการปรับเปลี่ยนความ
 เชื่อต่อความเชื่อของสตรีและสามีและความตั้งใจการไปรับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกของ
 สตรี กลุ่มตัวอย่างเป็นสตรีอายุ 35-60 ปี และสามี ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว
 จำนวน 40 ครอบครัว เลือกตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนด เข้ากลุ่ม
 ทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 ครอบครัว กลุ่มทดลองได้รับ โปรแกรมการปรับเปลี่ยนความ
 เชื่อ ส่วนในกลุ่มควบคุมได้รับรูปแบบการดูแลปกติ ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมได้รับการ
 ประเมินความเชื่อต่อการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกของสตรีและสามีก่อนและหลังได้รับ
 โปรแกรม ส่วนสตรีในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมได้รับการประเมินความตั้งใจในการรับการ
 ตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกก่อนและหลังได้รับโปรแกรม สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และ
 การทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่าสตรีและสามีกลุ่มทดลองที่ได้รับ โปรแกรมการปรับเปลี่ยนความเชื่อ
 มีความเชื่อต่อการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกของสตรีและสามีสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับรูปแบบการ
 ดูแลปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสตรีกลุ่มที่ได้รับ โปรแกรมการปรับเปลี่ยนความ
 เชื่อ มีความตั้งใจในการไปรับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกของสตรีสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับ
 รูปแบบการดูแลปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า
 โปรแกรมการปรับเปลี่ยนความเชื่อ สามารถปรับเปลี่ยนความเชื่อของสตรีและสามี และปรับเปลี่ยน
 ความตั้งใจของสตรีไปรับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกได้ พยาบาลที่รับผิดชอบงานตรวจ
 คัดกรองมะเร็งปากมดลูก สามารถนำการปรับเปลี่ยนความเชื่อมาใช้กับสตรีและสามีเพื่อให้สตรีไป
 รับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกต่อไป

48921499: MAJOR: FAMILY NURSING PRACTITIONER; M.N.S. (FAMILY NURSING PRACTITIONER)

KEYWORDS: BELIEF/ CERVICAL CANCER SCREENING/ INTENTION/ CHANGING BELIEF PROGRAM/ WOMEN

CHANNIPAR PAETRA: EFFECTS OF CHANGING BELIEF PROGRAM ON WOMAN'S AND HUSBAND'S BELIEF AND INTENTION OF HAVING CERVICAL CANCER SCREENING AMONG WOMEN. THESIS ADVISORS: CHINTANA WACHARASIN, Ph.D., WANNEE DEOISRES, Ph.D., 105 P. 2007.

The purpose of this quasi-experimental research was to examine the effect of applying changing belief program on women and husbands for changing the belief and intention of having cervical cancer screening. The sample consisted of 40 married women and husbands aged 35 years to 60 years who lived in Wangnamyen District, Srakaew. Purposive Sampling was performed to recruit sample into the control and experimental group. Twenty women and husbands of the control group received regular care and 20 women and husbands of the experimental group participated in the changing belief program. Statistical analysis included means, standard, deviation, and t-test.

The results revealed that women and husbands in the experimental group had significant higher mean score of the belief in cervical cancer screening than those in the control group ($p < .05$). The women in experimental group had significant higher mean score of the intention in cervical cancer screening than those in control group ($p .05$). This finding suggested that Illness Belief Model program could change the belief and intention of women and husbands for having cervical cancer screening. Nurse who is responsible for cervical cancer screening could apply Illness Belief Model program to change the belief and intention of the women and husbands for having cervical cancer screening.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูก.....	9
แนวคิดการป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูก.....	17
ปัจจัยที่มีผลต่อการมารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก.....	22
รูปแบบความเชื่อ ความเจ็บป่วย.....	26
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	32
รูปแบบการวิจัย (Research Design).....	32
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	32
ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง.....	33
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	33
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	35
การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง.....	36

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	36
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
4 ผลการวิจัย.....	43
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง.....	43
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล.....	68
ตอนที่ 2 เปรียบเทียบผลต่างคะแนนเฉลี่ยความเชื่อต่อการตรวจคัดกรองมะเร็ง ปากมดลูกของสตรีและสามีในระยะก่อนและหลังการทดลอง ระหว่าง กลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมการปรับเปลี่ยนความเชื่อกับสตรีและสามีกลุ่ม ควบคุมที่ได้รับการดูแลตามรูปแบบปกติ.....	48
ตอนที่ 3 เปรียบเทียบผลต่างคะแนนความตั้งใจ การไปรับการตรวจคัดกรอง มะเร็งปากมดลูกของสตรีในระยะก่อนและหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลอง ที่ได้รับโปรแกรมการปรับเปลี่ยนความเชื่อกับสตรีกลุ่มความควบคุมที่ได้รับ การดูแลตามรูปแบบปกติ.....	50
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	52
สรุปผลการวิจัย.....	53
การอภิปรายผล.....	54
ข้อเสนอแนะในการนำวิจัยไปใช้.....	59
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	59
บรรณานุกรม.....	60
ภาคผนวก.....	67
ภาคผนวก ก.....	68
ภาคผนวก ข.....	96
ภาคผนวก ค.....	100
ภาคผนวก ง.....	103
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	105

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวน และร้อยละ ของสตรีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำแนกตามลักษณะประชากรเศรษฐกิจสังคม/ การคุมกำเนิด และการตรวจหามะเร็งปากมดลูกของสตรี (N = 40 คน).....	44
2 จำนวน และร้อยละของสามีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำแนกตามลักษณะประชากร การตรวจหามะเร็งปากมดลูกของภรรยา (N = 40 คน).....	47
3 เปรียบเทียบผลต่างคะแนนเฉลี่ยความเชื่อต่อการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกของสตรีในระยะก่อนและหลังทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	49
4 เปรียบเทียบผลต่างคะแนนเฉลี่ยความเชื่อต่อการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกของสามีในระยะก่อนและหลังทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	50
5 เปรียบเทียบผลต่างคะแนนเฉลี่ยความตั้งใจการไปรับตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกของสตรีในระยะก่อนและหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	51

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
2 ขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย.....	41

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University